

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden a kiadóhivatalban, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kiadóhivatal:
CIRNER J. JÓZSEF
papírnagykereskedése, hova az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

Előfizetési feltételek:
helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félévre . . . 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
□ centiméterenként 3 kr.
Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek. Bélyegdíj 30 kr.
Nyilttér sora 20kr.

KOSSUTH LAJOS.

(1802—1894.)

Csak egy ember halt meg, egyetlen magyar s gyászba borult egész Magyarország.

Kossuth Lajos nincs többé.

Halandó emberek vagyunk, mindannyian, alávetve az elmulás gyászos törvényének, de ennek az egy embernek halálhírét elhinni nehéz. Oly nagy dolgokat művelt, oly soká élt köztünk a szent öreg, hogy elménk, szívünk hozzá szokott az ő testi halhatatlanságának gondolatához, a mint halhatatlanok tettei, szelleme és politikai elvei.

A napi események rohanó sodrából ő már régóta félreállt s esőtől alakja még életében belekerült a történelem Pantheonába; de hatása nemzetének gondolkodására, érzéseire soha sem szűnt meg. Pártok és kormányok kerültek sulyos válságba, vagy menekültek meg szerencsésen, kikerülhetetlennek látszó bukásuk végzetétől, mert a haza függetlenségének nagy száműzöttje: „azt üzenté” . . .

Mielőtt ő gondviselészerű pályáját megkezdte, a tétlenségnek, a régi rendi szétagoltságnak, a nemzeti célokról való lemondásnak tetszhalottja volt a magyar.

De jött Kossuth, mint a világság és szabad lett a föld, szabad lett a szellem, a gondolat; jogokat nyert a „misera plebs contribuens” s mindeki- nek közös édesanyjává lett a haza. A magyar rendekből megalakult a magyar nemzet.

De félreismerve volna az háromszáz éves szenvedéseinknek és csalódásainknak tragikus történetét, a ki nem látta, nem érezte volna, hogy a magyar nemzet fényes sikerei felfogják ébreszteni ellenségeink gyűlöletét s a március 15-iki fényes nap polgárháborúnak és kiontott polgárvérnek tengerében fog vérpiros fényvel lenyugodni.

Kossuth, Rákóczy sorsára jutott: menekülni kellett a hazából, melyet tartósan szabaddá tenni nem tudott.

meg jobban lombosodni a szabadság fája, melyet ő az ezer év óta vérrel áztatott haza földjébe csaknem egy félszázad előtt ültetett: nem atyja, nem tanácsadója, nem világító tornya többé a magyarnak, nem a népszerűség örök forrása pártjának, csak halottja árva nemzetének.

Száműzetésének, elhagyott öregségének, csalódott reményeinek nagy keservében gyakran kívánta a halált.

Az ég meghallgatta.

Nékünk csak könnyeink vannak megsírni őt.

Nékünk csak bánatunk van; de sirásunk fel nem költi többé.

Halhatatlan dicsőségének fénye a miénk, a nemzeté, mely a legjobb s legnagyobb fiai között büszkén említi a

Kossuth Lajos nevét.

Emlékét szívünkbe zárjuk.

Neve legyen áldott. Álmodja, hazája földjében eltemetve boldognak, nagyok és szabadnak a magyart.

Mi pedig sirassuk és — ne feledjük őt.

idegen földön hunyta le ő is az örök-álmra szemét, nem tudva, hogy vajon az édes hazai, vagy talán idegen földben fognak porladozni kihült tetemei.

A nemzet, melyért a számkivetést választotta, mert jogából, szabadságából elakadni semmit sem tudott: gyászba borulva, vi- gasztalanul állja körül a koporsót, melyben a század legnagyobb s leghűbb magyarjának halandó részei tétetnek nyugalomra.

A fenséges szobor, a ki maga nem változott soha, mig körülötte minden megváltozott, — a földi élet talapzatáról ledőlt.

A nagy államférfi, a kit ez a kor már alig ért meg, s a ki ezt a kort már meg nem érté, — immár pihenni tért. Ő a ki mélységes fájdalommal látta, miként szűnt

W. Gy.

KOSSUTH LAJOS
ÉLETE.

(T. B.) Midőn márczius 15-én elhagyva a nagy nap szokásos szép ünnepélyének megtartását, a halálos betegség szomorú hírének hatása alatt egy szívvél, egy lélekkel az Isten házába vonult közönségünk, imája egy hadokló emberért szállott fel a mindenek Úrához! E haldokló embernek még öt súlyos, fájdalommal és kinnal teljes öt napot adott a sors, — lassan elenyésző napfényként mulván ki élete.

Minő élet volt ez! Nem egy darab Magyarország történetéből, — több annál: egy új korszak, telve eddig nem ismert ragyogó eszmék, eddig nem érzett hatalmas indulatok, titáni küzdelmek és soha el nem halványuló dicsőség feledhetetlen emlékeivel.

Röviden ez élet történetét kívánjuk kivonatossan vázolni, hálás kegyelettel áldozva a nagy ember emlékének.

Udvardi Kossuth Lászlónak, a gróf Andrásiak zempléni uradalmi ügyvédének és tyrlingi Weber Saroltának fia: Lajos Monokon, 1802. évi szeptember 12-én született. Iskoláit Tallyán, Sátoralja-Ujhelyt a piaristáknál, majd Sárospatakon, a jogot pedig Eperjesen kitűnően végezte. 1824-ben ügyvéd lett s nem sokára már feltűnt Zemplén megye közgyűlésein alapos törvényismeretével s lebilincselő ékes szólásával.

1831-ben a kolera dühöngések alkalmával, midőn az intelligens osztály ellen feltámadott tót pórnép Sátoralja-Ujhelyt is megtámadta, az ő elragadó ékesszólása által felbátorított néppel verte vissza a zendülőket. 1832-ben, mint Szapári grófnő megbízottja jelent meg a pozsonyi országgyűlésen s itt az országgyűlési napló szerkesztésével lett megbízva, melyet oly remekül állított össze, hogy azután a minden oldalról érkezett felhívásnak engedve a „Törvényhatósági Tudósítások” czime alatt a megyék gyűléstermeiből is lelkesedéssel fogadott értesítéseket küldött szét, melyekben reform eszméit hatalmas érveléssel hirdette.

Midőn a kormány b. Weselényi Miklós politikai szereplésétől félve — őt notaperbe idézte, s az ifjuság, hogy a jogtalan erőszakoskodás elleni visszatetszésének kifejezést adjon, tiszteletére nagyszerű fátylaszenét rendezett, a Metternich kormány a tüntetés vezetőit s ezek között az üdvözlő szónokot Lovassy Lászlót is elfogatta. Kossuth a „Törvényhatósági Tudósításokban” éles szavakkal rajzolta a fölgerjedett közhangulatot, mire a nádor utján betiltották közleményeit, s mivel ez újabb törvénytelenység ellen a vármegyék erélyesen felléptek, 1837. május 5-én Kossuthot elfogták, a budai várba zárták, s pert indítottak ellene, minek folytán 3 esztendei fogságra ítélték. A fogságból 1840. ápril 29-én szabadult ki beteg s egészsége helyreálltával 1840. decz. 29-én megindította a „Pesti Hírlap”-ot, melyben a közteherviselésről,

a nép-képviselétről és a többi reformtervekről oly renkiivüli hatással írott cikkeket közölt, hogy a magyar hírlapirodalomban is új korszakot nyitott meg vele. Széchenyi „A kelet népe” című könyvével, majd a „Világ” című hírlappal igyekezett ellensúlyozni az általa vesélyesnek tekintett hatást, de sikertelenül. Végre a lap kiadójával ösztetüzvén, Kossuth kénytelen volt megválni hírlapjától s megalakította a közgazdasági téren csakhamar népszerűvé vált „Védegyletet,” a hazai ipar termékeinek belföldön való előállítására és fogyasztására érdekében.

1841. szeptember 9-én vette nőül Meszlényi Terézt, kivel boldog házasságban élt, s kitől Lajos és Ferencz fiai és Vilma nevű, korán elhalt leánya születtek.

1847. okt. 17-én Pestvármegye egyik követe lett s a felirati vitában mondott nagyszerű beszéde az országgyűlés vezérferfiái közé emelte. 1848. márczius 3-án tartott beszédében felelős miniszterium kinevezését követelte. Pár nap mulva kitört Bécsben a forradalom, Metternich herezeg, a mindenható kancellár leköszönt. A hír renkiivüli izgalmat okozott, Kossuth lángoló szavakkal sürgette a reformokat követelő felirat felterjesztését s az országgyűlés márczius 14-én kimondva a közös teher viselés nagy elvét is, másnap az elfogadott javaslatokat József nádor vezetése alatt, egy országos küldöttség Bécsbe vitte. Kossuth Bécsben renkiivüli ünnepélyben részesült. Gróf Batthyányi Lajos elnöklése alatt a magyar miniszterium kinevezetett. Kossuth pénzügyminiszter lett, Magyarország ujja született. Mint pénzügyminiszter gyorsan szervezte és rendezte a pénzügyeket, pénzt veretett, fegyvereket vásároltatott.

Eközben Jellásich, a szerbek, oláhok mozgolódásai ellenében erélyes lépésre volt szükség. Julius 11-én óriási lelkesedést keltő beszédében 200000 újoncz megszavazását kérte és nyerte meg s midőn szeptemberben Jellásich beütött az országba, Kossuth Czeglédet, Nagyköröst, Kecskemétet, Szolnokot felrázta lángszavával s a nép ezereknként állott a táborba, Súlyos napok következtek ezután, de Kossuth százszorozott eréllyel és körültekintéssel intézte az ügyeket, elsősorban a honvédelmet, mert Windischgrätz hg. vezérlete alatt az osztrák csapatok előzönlöttek a hazát s 1849. jan. 5-én elfoglalták Buda-Pestet. A kormány ekkor már Debreczenben volt s Kossuth folytatta a honvédseregek szervezését, még pedig diadalmas csaták sikere által követe. Április 14-én nevezetes forduló napja volt a forradalomnak: Kossuth indítványára az országgyűlés kimondotta Magyarország függetlenségét s megválasztotta Kossuthot kormányzóvá. E körülmény s az osztrákok sok csatavesztése végre az orosz segílyt tette szükségessé, mely önvédelmi harcunknak Világosnál, augusztus 13-án történt fegyverletétellel véget vetett. Kossuth Törökországba menekült, onnan Angliába, majd Amerikába utazott, hol a szabadságharczról és Magyarországi jogairól angolul

mondott szónoklatai renkiivüli hatást tettek s a legnagyobb megtiszteltetésekben részesült. Amerikából Londonba ment, hol 1857. végéig tartozkodott. Az 1859. évi olaszháboru Kossuthot új működésre szólította. Anglia nagy városaiban mondott beszédei megbuktatták az Ausztriát pártoló kormányt, azután megalakította a „Magyar nemzeti Igazgatóságot,” s a magyar legiót, remélve, hogy Napoleon segítségével felszabadítja hazáját. 1861-ben Kossuth végleg Olaszországban, — előbb Genuában, lányának, és nejének halála után Turinban telepedett le. Munkában tölté életét, melynek egyik legbecsesebb eredménye, „Irataim az Emigrációból” a legelterjedtebb nagyszerű történelmi művek egyike. A hazai ügyeket renkiivüli gondos figyelemmel kísérte, de viszont a nemzet szeretetének is újabb, meg újabb tanúságát tapasztalhatta, mely különösen az 1882. és 1892. években nyilvánult imponans módon, születésének 80-ik, illetőleg 90-ik évfordulója alkalmával.

A halhatatlan emlékü férfiú nagy lelke f. hó 20-án éjjel 10 óra 55 perczkor szállott el az örökkévalóságba. Az egész ország kínos nyugtalanságban leste a súlyos betegség lefolyását s alig érkezett meg Budapestre a gyászhir, — ezer, meg ezer irányban repült szét a hazába, úgy hogy 21-én jókor reggel Magyarország minden hazafias érzésü polgára mély sohajjal, könnyes szemmel vehette tudomásul a nagy veszteséget s adhatta tovább a szomorú hirt:

Meghalt Kossuth Lajos! Gyászoljuk meg! Áldás emlékére!

Nagy-Enyed gyásza.

Alig terjedett szét lapunk külön kiadása után a hiob hír f. hó 21-én reggel, a gyászlobogók azonnal megjelentek a köz- és magánépületeken. F. hó 23-án délben pedig összeült Török Dániel elnöklése alatt a képviselő hazafias ünnepélyeket rendező bizottsága a városháznál, hogy a legújabb s a legnagyobb gyász alkalmából szükséges teendőket beszélje meg. Remegő hangon nyitotta meg az értekezletet az elnök, s miután fejtegetni kezdé az összehívás szomorú okát, a nagyszámmal egybegyűlt tagok felállva hallgatták meg szavait, melynek végeztével Kovács Gyula polgármester tette meg a nézete szerint ajánlható javaslatot, mihez Csató János, Szilágyi Farkas, Makkai Domokos, Ince Samu s mások hozzászólása után megállapította a képviselő elébe terjesztendő javaslatok sorát a következő sorrendben:

1. Fejezze ki a képviselő j. könyvileg gyászterzetét a hazát ért veszteség felett.
2. Küldjön részvénytilatkozatot a gyászoló családhoz.
3. Általános gyász legyen városunkban nyolcz napon keresztül.
4. A temetés napján gyászisteni tiszteletek tartassanak, mivégből a felekezetek lelkeszei felkérendők.
5. Ha — amint biztosan várható — a nagy halott Budapesten, hazája földjében találja örök nyughelyét, temetésén városunk küldöttségileg vegyen részt Török D. vezetése alatt.
6. A síremlékre és szoborra történendő gyűjtés megindításakor

Leplezetlen, őszinte, harag és irigység nélkül való bámulat csillogott nagy szemekben.

X.

Forró juliusi délután, nyitott ablaknál, lebecsátott redőnyök mögött ült Lenke s a fürdéstől nedves, dús haját szárítgatta. Napsugaraktól körülragyogott feje meghajolt felséges terhe alatt. Orrcimpái az éles világitásban csak nem áttetszők, szemei fáradtak, arca kissé sovány, de bájos.

Ujjacskáin ama kis redők mutatkoztak, melyek hosszas vízbenlélet után képződnek.

Nagy fekete legyek zümmögése töltötte meg a szobát s erős rezeda-szag, mely kedves virága neki. Oda támasztotta arcát a redőnyökhöz, melyeknek egyik nyílászorában csak két nagy szemének egyenes vonala látszott.

— Kis mama, kedves.
Hangjában epedés és lágyaság rezegtek.
— Ma egész délutánom szabad lesz, jegyesem nem jön el.

Előnyösen, csaknem fiatalosan voltam öltözve, világoszürke ruhám s kalapom volt, mely igen jól állt nekem.

— Jegyesed Lenke? Jegyesed itt jön.

— Ah, a kedves szöszegő, hogy meglepett. Még pongyolában vagyok s egy félóra előtt — tekintve vízes hajamat — nem lehetek készen; addig (itt mosolygott) átengedem őt neked.

Enrikó gyors léptekkel sietett felém.

— Asszonyom!

— Mit kíván?

Álltunk és néztük egymást, egyikünk se mozdult, csak a szemek beszéltek.

— Régen óhajtottam beszélni önnel — szóltam végre s egy gyalog ösvényre mutattam, mely a tó felé vezetett.

Elindultunk, karját ajánlotta s én nem fogadtam el.

— Nem valami örvendetes tárgya lesz beszédének, asszonyom, ha az ily rossz jellel kezdődik.

— Egy képről van szó. Ön jönnek látta, a nél-

„A KÖZÉRDEK” TÁRCAJA.

KIS GALAMBNAK.

Te kis galamb, szép kis galamb,
Kékszemű, kis tubi!
Mért vagy oly szép, olyan szelid:
Szívem ezt nem érti.

Lennél másabb, ilyen-olyan
S ne szállnál énfelém;
Messzi szállva, rád sem nézve
Kedvemem tölthetném.

Hitegetnél, csalogatnál,
Az is jobb voln' nekem;
Sajgó szívem fájdalomiról
Hűbb lenne énekem.

De ha így van, legyen így hát!
Én csak azt kérdezem:
Mikor látlak újra téged?
Kis tubi, édesem!

Hiszen honod zord téli szak,
Itt rég tavasz van már.
Jer, csak tehát! turbékolni.
Vár a gerlemadár.

Garle.

N á s z u t a z á s.

— Elbeszélés. —

Irta Werner Gyula.

(Folytatás.)

IX.

— Bocsáss meg, örült voltam, elismerem. Te Andorin vagy, a büszke, nemes, tiszta Andorin, a szent Andorin, mindnyájunk kedvence. Te inkább meg tudnál válni az élettől, mintsem, hogy gyöngye légy és töredékeny.

városunk polgársága között eszközölköző gyűjtéssel a városi tanács megbizassék.

Az indítványok előterjesztésére Csató János, Török Bertalan, Török Dániel, Szilágyi Farkas, dr. Magyar Károly és dr. Jeney Elek kérték fel.

Nagy-Enyed város részvétirata

Kossuth Lajos családjához.

Mélyen tisztelt gyászoló család! A magyar nemzet millióinak mély bánatában, híven osztozik Nagy-Enyed város hazafias közönsége is.

A sors keserű csapásai, melyek századokon át sokszor porba ontották házainkat, halálra sujták népeinket s a megmaradottakat szét szórták a nagyvilágba, megtanítottak bennünket átérteni és átérzeni a súlyos veszteségeket. Bizonyára innen van, hogy élénkben érezzük a béke, a munka, a haladás csöndes idejének áldásait s innen van, hogy a nagy veszteségek kínos hatása alatt fájdalmasabb a mi jajsavunk hangja.

E jajszó kel most ajkainkról, e jajszó szakad fel szívünk mélyéből, midőn nemzetünk új korszakának megteremtője, századunk lángszellemeinek egyik leg-hatalmasabbja, a magyar nemzet dícsőségének örök emlékü vezére, a nemzeti szabadság hőse megvált tőlünk örökre.

De mélyen tisztelt gyászoló család! amidőn jelezni kívánjuk a közfájdalmat, jól tudjuk, hogy vannak, akiknek fájdalom felülmúlja a miénket s a kik sokkal többet veszítettek, mint mi: Önök azok!

E fájdalom láttára felkél szívünkben a részvét meleg, igaz érzete is, melyet egyesítve Kossuth Lajos halhatatlan emléke iránti örök hálával, — mély tisztelettel és őszinte rokonszenvünk nyilvánításával fejezünk ki Önök előtt. Legyenek meggyőződve, hogy e hazában, mely az Önök hazája is s melynek földje nyujtand — lelkünk óhaja szerint — csöndes nyugodalmat nemzetünk vezérének, — több részvéttel és igazabb szeretettel nem osztozik senki a gyászoló család fájdalmában mint Nagy-Enyed város közönsége, melynek a vész és gyász rettenetes napjaiban azt izené Kossuth Lajos Debreczenből a pusztulás szomorú hírvivőtől:

„Enyednek fel kell épülnie és szebb lesz, mint volt, mert Enyed nagy hivatással bír Erdélyben. Csak az Isten Pestre segítsen, mindent, a mit lehet, megtegyék Enyedért. Ha véremmel tudnék segíteni a szerencsétlen városban, azt is áldoznám.”

Áldás emlékére!

Mély tisztelettel maradunk stb.

LEVELEZÉS.

Abrudbánya, 1894. márcz. 19.

Két gyönyörű ünnepély folyt le a héten kis városunkban s bünt követnénk el, ha róla egy pár sorral meg ne emlékeznénk:

Ugyanis, mint minden évben, úgy ez évben is Abrudbánya lelkes polgársága körében alakult márczius

kül, hogy erre kikérte volna engedelmemet, azt a jelenetet festetni le, midőn mi egyszer... régen a Veztúra fellovogoltunk.

Megállott s rám nézett. Tőlünk néhány lépésre a tó terült el, a békanyál s a vízi moha elborította csaknem egész felületét, mindazáltal voltak benne szabad helyek, ahol csolnakázni lehetett. A csolnak lácra kötve, a part mentében himbálózott.

— A víznek nincsenek fülei. Nem ülnék be, asszonyom?

Végig néztem őt tetőtől talpig.

— Nem.

— Ez határozott felelet. Nekem pedig szükségem van egy zavartalan félóra, hallgasson meg, kérem, ne utasítson el. Mitől fel? csak nem őszinteségtől?

Fejemet elutasítólág ráztam. Szemében a régi szenvedély villant meg s esdeklően fogta meg kezemet.

— Nem tudja, mit tesz ön. Ertsen meg, önnek meg kell hallgatnia Andorin!

Mikor e töle régen hallott szót kimondta, úgy tetszett nekem, hogy fényesebb az ég s a levegő illatosabb. Átfogott erőteljes karjaival s mielőtt kihalhatam volna, néhány evezőcsapás után a csolnak pár ölnyire járt a parttól.

A tó közepén voltunk. Köröskörül szomorúfűzek ágai hajoltak a zöldesbarna víztükör fölé, a nap keresztül surrant az ágakon s arcunkon, hajunkon s ruháinkon fénylett.

Eleresztette az evezőt s beszélni kezdett.

Lássuk csak Andorin, ki az oka, hogy így történt? Nápolyból elutaztunkkor egy boldog embert hagytak hátra önök. Szebb fényben tűnt fel előttem a világ. Az élet, még sohasem tetszett nekem ily szépnek. Reménykedés még sohasem vett így erőt rajtam. El-mém még sohasem tűnt fel oly kicsinynek, szívem-mel szemben. Nem ismertem az ideig szívemet. Hisz e boldog, virágzó, örömeiket rejtő derek szív volt az. Valami újat, fedeztem fel magamban, a mi elragadott, ez a valami, ön volt, Andorin! Rövid lesznek. Utána utaztam. Megkértem kezét. S ön elutasított anyja kedvéért. Szeretett s nem jött el hozzám.

(Folyt. köv.)

15-ike bizottsága méltó kegyelettel ünnepelte meg e nagy napnak emlékét a következő műsorral: 1. Nyitány Salamon zenekara által. 2. Fohász Horváth Gyulától, előadva a vegyes dalkör által. 3. Megnyitó beszéd tiszteletes Mózes Mihály ur által megtartva. 4. Szavaltat Sidló Ida k. a. által. 5. Éljen mindig a jó magyar nép, előadva a vegyes dalkör által. 6. Felolvasás Kádár János ur által. 7. Szavaltat Zsigmond Ferencz ur által. 8. Verbunkosok indulója Michalek G.-től, énekelve a vegyes dalkör által. A lefolyt szép ünnepélyről nincs szándékom hosszas referátát írni, hisz mindnyájunk kebelében e nagy napnak emléke életfogytig bevésve van, tehát fogadják a közreműködők, valamint a rendező bizottság hálás köszönetünket.

Folyó év márczius 18-án az abrudbányai anya, és a verespataki leány ev. reformált egyház érdemes lelkésze, tiszteletes Molnár Albert ur 25 éves papi jubileumát ünnepeltük meg. Mi, kik a tiszteletes urral itt a messze távolba, — mint a magyar nemzeti törekvések rendíthetetlen előharcosával — jöbän, rosszban együtt voltunk, büszkék lehetünk reá, s különösen magyarságunk érdekében tett fáradozásaiért, mert ha tekintetbe vesszük több érdemei közül, hogy neki lehet köszönni városi tanácsunk teljes magyarosítását, hogy állami leányiskolánk van, egy második gyógyszer-tár felállítását, takarékpénztárunk létesítése, s a nehezek pénzalap vezetését magyar kezekbe tette le stb. akkor mindenesetre fényt és dícsőséget szerzett egyházának. Itteni 25 évi lelkészkedése alatt nem feledkezett meg egyháza érdekében is fáradozni, a mennyiben egyháza pénzügyi helyzetét rendbe szedte, s egy oly szép ima házat építtetett egyházi képviselő testülete fáradozása mellett, hogy bármely nagyobb városnak is díszére válne, s így most hívei sem feledkeztek meg hálájuknak kifejezést adni, mert fáklás zenével, bankettel, s hangversennyel összekötött estélyt rendeztek tiszteletére.

r. l.

Maros-Ujvár, 1894. márcz. 21.

Szíves engedelméből leszek bátor a „Közérdek” t. olvasóit egy oly egyleti gyűlés lefolyásáról tudósítani, a melyhez hasonló a szép és alkotmányos Magyarországnak közelebb aligha történt. Igaza van a „Közérdek” egyik számának, hogy mióta boldogult Juchó Ferencz tanácsos munkálmi szerető vaskeze sirba hanyatlott, azóta községünkben egyebek mellett a liget és fürdőgyekek rákmódra haladnak.

„Liget és zene-egyesületünk”, az 1894. márczius 12-én megtartott gyűlésének histórikuma a helyzetéről sajtóságos világitásul szolgál. Miniszterileg megerősített alapszabályai értelmében közgyűlést kívánt 108 rendes tag, de az intézőség, melyet a szabályszerű választmány megalkotására is a magas pénzügyi miniszteriumnak szigorú rendelete birt csak rá, most is megmutatta, hogy az alkotmányos életről milyen érzelme van. Az elnök felfüggesztette a „Liget és zene-egyesületnek” törvényesen összehívott választmányi-gyűlését. Ezen eljárása ellen orvoslást keresendő, közgyűlésre appellált 108 tag kívánata figyelmen kívül hagyatván, a vármegyei közigazgatás fejéhez voltak kénytelenek fordulni a tagok, hogy az alapszabályok értelmében a kért közgyűlés az általuk kívánt tárgysorozattal tartassék meg. A jogos kérésnek hely adatott, elrendelgetvén, hogy az alapszabályok értelmében a gyűlés a kért tárgysorozattal tartassék meg. De a kik maguk fölött urat nem ismerve, egy régi korszak hibáiba éltek bele magukat, azok az alispáni rendelet ellenére is a gyűlés törvényes lefolyását megakadályozni igyekeztek; előzőleg ugyan is egy bizalmas értekezlet lett összehíva, a melyen indítványozva lett, hogy a gyűlésnek határozat hozatalát mindenféleképpen megkell akadályozni s voltak, kik ezen törvényellenes indítványnak a közgyűlésen érvényt szerezni is igyekeztek. Midőn ugyanis a tárgysorozatot az alelnök tárgyalatni kezdette, tiltakozott ellene; ekkor felolvastott teljes szövegében az alispáni rendelet, oly hangok halattszottak: „nekünk az alispán nem parancsol, a tárgyalást meg nem engedjük” s volt elég vakmerőség, hogy egy törvényesen kiadott hatósági felhívás ellen való tiltakozásukat jegyzőkönyvbe vétecsék a tulyomó többség helyes nézetével szemben. Hogy azoknak, kik a jogot s az igazságot védték, a személyeskedésből mennyire kijutott, azt a nagyközönség ítéletére bízom, valamint azal a pár egyénnel szemben a hatalom birtokában levők részéről a társadalmi élet minden körülményei közt tanusított eljárás megítélését, a kik még egy törvényes közigazgatási rendlettel szemben is oly kihívóan viselkedni jónak látták. S mindezt a küzdelmet felidézte azon körülmény, hogy a „Liget és zene egyesület”, egyfelől jogai megvédéseért, másfelől a fürdő megemissítése ellen oltalmat a magyar miniszteriumnál keresett.

Ez eljárásnak tulajdonítható az is, hogy egy oly hatalmas és a közért annyit áldozó egyesületnek tisztikara és összes választmánya a közügyet védő s a személyében megtámadott pár embernek a leköszöné-

se után beadta lemondását, melyet a közgyűlés, ha kényszerülve bár, de mégis oly feltétel alatt vett tudomásul, hogy a lemondott tiszviselők az új választás megejtéséig sziveskedjenek az ügyeket vezetni.

A mi a dologban a legfőbb, az, hogy ha e pár egyén visszavonul, visszavonulásuknak árát a közügy fogja megadni. Azt érdem tek. szerkesztő ur. hogy vajon a vármegye ölle tett kézzel fogja-e nézni azon küzdelmet, mely közvetve a vármegye közönségének is kárával végződik, ha azok győzni fognak, a kiknek a győzelemhez minden eszközük a hatalom, a megfélemlítés és Isten tudná mi minden más megvan?

Egy filiszter.

VEGYES HIREK.

— **A városi rendkívüli közgyűlés** a képviselői tagok kiváló részvételével folyt le, kik gyászba öltözve jelentek meg. A városház erkélye, falai, bejárata fekete posztóval lett bevonva s hatalmas lobogókat lengetett a friss márcziusi szellő. A nagy közgyűlési asztalt is fekete posztó borította. A gyűlést Kovács Gyula polgármester, karján gyászfátyollal, nyitotta meg, meghatva említve meg a hazát ért veszteséget. A gyűlés tagjai felállva hallgatták meg a gyászjelentést.

— **Csató János** képviselő ékesen vázolta Kossuth nagy tetteit, nagy érdemeit. Törpe és halátlan az a nemzet folytatója, mely nagyjai iránt kegyelettel nem viseltetik s halhatatlan érdemeiket nem méltányolja. Indítványozza, hogy a közgyűlés iktassa jegyzőkönyvébe mély fájdalmat.

— **Török Bertalan** képviselő rámutatván azon körülményre, hogy vannak, kik Kossuth halálával többet veszítettek, mint mi, — indítványozza, hogy Kossuth családjához részvétirat intéztessek; az indítványt a képviselő elfogadván, felolvasta a részvétiratot, melynek elküldésével a polgármester bizott meg.

— **Török Dániel** meleg szavakban emlékezik meg Kossuthnak Enyed város iránti szeretetéről s intézkedéseiről, melylyel szerencsétlen lakosait segíteni rendelte, indítványozta, hogy a városi tanács hat hétig gyászoljon, a polgárság pedig a temetés napjáig általános gyászt öltson.

— **Szilágyi Farkas** egy örök igazságra hív fel, t. i. hogy amikor egyeseknek és nemzeteknek mély gyásza van, vigaszt egyedül az Istennek kereshet, indítványozza, hogy a nemzeti gyászban a vigasztalás e forrásához forduljunk mi is, és a temetés napjain tartassék gyásza az ev. ref. templomban és gyászteleni tisztelet a r. kath. templomban. Az egyházakban pedig naponként hússzannak meg a harangok a déli órákban a temetésig.

— **Magyar Károly** javasolja, hogy Budapesten a temetés alkalmával Enyed város közönsége, Török Dániel vezetése alatt egy küldöttség által rója le kegyeletét és koszorút helyezzen a ravatalra.

— **Dr. Jeney Elek** tekintve, hogy a nagy elhunyt emlékéhez méltó szobrot óhajt a nemzet, indítványozza, hogy a városi tanács bizassék meg a gyűlés eszközzésével. Az indítványok egyhangulag elfogadattván, a jegyzőkönyv közegezését után elnököl polgármester következő szavakkal zárta be: mai közgyűlésünket azon fohással rekesztem be, hogy a mindenható Isten a nemzet nagy halottja porainak adjon a haza földében csendes nyugvást, itt hagyott nemzetének pedig vigasztalást és eszméinek diadalát!

— **Kossuth Lajosnak** Budapesten tartandó temetési gyászünnepélyén óhajtandó volna, hogy men-nél többen képviseljék városunkat. E végből kérjük polgártársainkat, hogy Török Dániel küldöttségi elnök-nél mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

— **Kossuth-gyász** a n.-enyedi izraelita hitközségben. E hazafias hitközség elöljárósága f. hó 22-én Feiler Farkas elnöklete alatt közgyűlést tartott, melyen egyakarattal elhatározta, hogy fájdalmasan érezvén a veszteséget, mely Kossuth halálával az egész hazát sujtotta, e megrendítő fájdalomnak első sorban egy, az elhunyt dícső férfiú családjához intézendő táviratban ad kifejezést. — Határozatba ment tovább, hogy gyásztisztvisletet tartsanak, melyen a hitközség egy szép tehetségű ifju tagja, Grünfeld Jenő II. é. jó-gász mond gyászbeszédet s melynek idejét a többi felekezetek hasonlóirányú szertartásának idejétől tettek függővé.

— **Márczius 15-ke Alvinczen.** Kis városunk ezen évben is a nagy naphoz méltóan ünnepelte meg márczius 15-dikét. Már korán reggel nemzeti zászlók lobogtak az épületeken. Délelőtt templomba gyűlt össze imádkozni hazafias közönségünk, délután pedig taraczk lövések elhangzása után a „Dal- és zene-egylet” által rendezett ünnepélyre siettünk. A szépen sikerült körmenet végeztével megkezdődött a sétatérén az ünnepély műsora, melynek minden száma kitünően sikerült. Játzott a zenekar, énekelte a férfi- és vegyeskar, volt ünnepi beszéd, szavalt s hazafias érzésektől ittasult nagy közönség.

— **A Pesti Hírlap** a most lefolyt évnegyedben is a leggazdagabb tartalmú lapnak bizonyult. Az országgyűlési vitákat a legkimerítőbben közli s vonzó

leírásokkal, karcolatokkal kíséri; ezért naponként 20—25 vasárnap folyton 32 oldal terjedelemben jelenik meg. Mikszáth rendkívül érdekesen irt novelláját (Beszterce ostroma), Jókai Mór koszorus irónk hosszabb elbeszélése fogja követni a most következő évnegyedben. Amellett közölni fogja a Pesti Hírlap a Figaroban megjelenő francia eredetűleg Ohnet legújabb kitűnő regényét, melynek fordítási jogát már megszerezte. Nagy közönséget érdeklő külön rovatai számát is folyton szaporítja a Pesti Hírlap. A mérnökök és építészek érdekeinek hathatósabb előmozdítása s a technikai ügyek szélesebb körben való ismertetése végett nyitotta a Műszaki Hírek rovatát. Nagy teret szentel a színművészeti hírek mellett a képzőművészeti ügyeknek is. A jövő évnegyedtől kezdve a Mezőgazdaság rovatát is ki fogja bővíteni, külön szakértő munkatársak szerződésével. A Pesti Hírlapra minden naptól kezdve elő lehet fizetni. Előfizetési árak: egy hóra 1 frt 20 kr., két hóra 2 frt 40 kr., negyedévre 3 frt 50 kr. Mutatványszámokat — egy levelezőlapon nyilváníttot óhajra — bárkinek ingyen és bérmentve öt napig küld a kiadóhivatal (Budapest, V., nádor-utca 7. sz.)

— **Vármegyénk tavaszi gyűlése** április 4-én lesz. Fontosabb tárgyai közül felemlítjük József főherceg és Jókai köszönő leveleit, a m.-igeni főszolgabírói állás betöltését, a megyei járási beosztási tervezetét, a gy.-fehérvár-abrúdbányai utnak állami kezelésbe adását, megyei zárszámadásokat, s a mit első sorban kell jelezniünk: a Kossuth halála feletti részvét-nyilvánítás indítványát.

— **Izraelita polgártársaink részvétsürgőnye** következőképp hangzott. „Nagyságos Kossuth Ferencz urnak, Turin.” A nagyenyedi izraelita hitközség képviselője mai gyűlésében elhatározta nagy hazánkfia, nagyságod szeretett édes atyja elhunyt alkalmából, mélyen érzett részvétnéi kifejezést adni. Feiler Farkas, elnök; Grün A. Samu. jegyző.

— **A nemzeti gyász** alkalmából üzleteink kirakataiban gyászfátyollal borítva, koszorúk között mindenütt Kossuth arcképe van kihelyezve, igaz kegyelet jeléül.

— **„Történelmi Tárca-Napló”-t** adott ki a Kolozsvárt megjelenő „1848—49. Történelmi Lapok” ez év márczius 15-ére. A csinos kiállítású könyvecske, dióhéjba szorítva, magába foglalja az 1848—49. év történetét. Kossuthnak két képe és Petőfi kézírata teszik változatossá és erekleveértékkel bírónak a kis füzetet. Iskolák, testületek a muzeumtól előállítás árban, 8 kr-ért szerethetik meg, ha legalább 100 példányt rendelnek. A hézagpótló kis munkának már az ötödik kiadása van sajtó alatt s 11 ezer példány forog belőle közkézen.

— **A nagyenyedi izr.** hitközség előjárásági gyűlése megerősítette azon korábban és rendkívülieg hozott határozatát, melyszerint a hitközség templomépítési alapja javára f. év január 23-án tartott estélyének rendezői részére hálás köszönetet nyilvánítt.

— **Nyilvános számadás és köszönet.** A szegénytanulókat segélyező kör, márczius tizenegyedik fillérestélyén felülfizetni sziveskedtek: Nagy Andorné 1 frt 10 kr., Szilágyi Farkas 1 frt, Mórággy István 80 kr., Nagy károly 70 kr., X. X. 70 kr., Klein Árpád 40 kr., Grünfeld Leopoldné 20 kr., X. Y. 20 kr., Spigel József, 20 kr., N. N. 10 kr. s még egy N. N. 10 kr. Összes felülfizetés 5 frt 50 kr. Rendes jegyekből bejött 40 frt 50 kr. Az összes jövedelem tehát 46 frt, a melyből is levonván a 26 frt 52 kr.

CSARNOK.

Az Olajfák Hegyén.

— Beethoven oratoriumának szövege. —

Jézus. Atyám fenn az egekben.
Küldd vigaszd, s erősíts engemet.
Im közeleg, ihol van amaz óra,
Mely részemül jutott, mikor
Sem ég, se föld termtve sem vala még.
Fülemben angyaloknak szöze,
Mely megidéz,
A te ítéleted kiállanom
Az emberért.
Oh atyám, kész vagyok, im, kész vagyok
Az emberek helyett
Kiállni egyedül a bűnhődést.
— Mikip viselje el a föld szülőtte
Az ítéletet, mely engem, fiadat.
Igy tipor, lesújt?
Atyám, mily félelem, mily rettegés, iszony,
A mely erőt vesz lelkemen!
Oh atyám, te lásd, mint szenvedek;
Oh irgalom!

Kinok árja ostromolja
Testem, lelkem, rémitón;
A koporsó sejtelmétől
Reszket csontom és velóm.

Lázba égek, gyötrelemben;
A halál félelme nyom;
Iszonyától vérveríték
Szakadoz le arczomon.

Isten, im, fiad zokogva
Esd föl s irgalmadra vár;
Végzetlen irgalmadból
Múlják tőlem e pohár!

Szeráf. Remegjen a föld! Porába omoltan
Istennek fia fekszik itt.
Elhagyta őt Jehova; szenvedni hagyá az Atya
Jóságosom! Te a halál
Iszonyu kínait viseled,
Hogy a bűnöktől az emberek nemét
Meváltasd mindörökre.

Áldd, ember, áldd, a ki büntől megvált,
Ki végtelen szeret,
Ki vére hullásával
Megerszeri üdvödet!

Üdv nektek, a kiket megváltand,
Malasztban részesek,
Ha hit, remény, ha szeretet
Lakozza szívetek.

De jaj, ki meggyalázza
A vért, mely érte hull:
Átok száll s kárhozat rá
A Bíró ajkírul.

Angyalok kara. Üdv, a kiket megváltand
Malasztban részesek . . .

Jézus. Ajkodon mily üzenet
Atyától, örök Istenemtől?
Méri-e rám a halál iszonyát?

Szeráf. Halldd, Jehova szól:
Míg bé nem teljesül
Engesztelő halálad áldozatja:
Az ember addig kárhozott marad,
Nem vár reá az örök élet üdve.

Jézus. Itéleted sulya legyen hát
Rám mérve sírom nyiltaig;
Ontsd rám a szenvedések árját,
Csak kiméld Adám gyermekit!

Szeráf. Gyöttrő szívvél nézem én őt;
E szenvedés láttán bizony
Kebelem megrendül s engem is
Környékező a halál iszony

Jézus. Mily szörnyű kin, mily rettegés ez,
Szeráf. Mit frám az Ur keze kimért.
De nagyobb, mégis nagyobb szerelmem
A földi gyarló emberért.

Jézus. Hivlak halál, hogy a kereszten
Az ember üdvét megszerzem.
Mind, mind, a ki, pihenni fíradalmait.
A sir öleiben nyugodalomra dől,
Halálomért föltámad örök üdvre.

Poroszlók kara. Meg kell nyomát találnunk.
E helyre jöni láttuk.
Bírák ítéletit
El nem kerülheti.

Jézus. Az üldözöm már a nyomomban
Közélgnek im.
Atyám, ki vagy az egekbe' fenn,
Tedd oly rövidde a szenvedések perczeit,
Mint repülő szél tova úzi el
A felhők árnyait.
Am akarátod szent: az legyen meg, az!

Poroszlók kara. Im itt van, itt a bator,
Ki hírlé nép között,
Hogy ő szídjók királya . . .
Fogjuk, kössük meg őt.

Tanítványok kara. Mi zaj riad mögöttünk?
Jaj végünk van nekünk!
Poroszlók környékeznék:
Oh jaj, hová leszünk?
Oh irgalom fejünknek,
Jaj, végünk van nekünk!

Poroszlók kara. Im itt van, itt a bűnös . . .

Tanítványok kara. {Kegyelem, jaj, kegyelem . . .

Péter. Nem hagyom én megbosszulatlanul
Én uramat, mesteremet megfognotok
Istentelen kezekkel.

Jézus. Szabályadat a hüvelybe visszatedd.
Ha az atyámnak akarátja volna,
Hogy ellenim kezébe én ne essem:
Angyaloknak sergét küldené,
Hogy engemet megmentsenek.

Péter. Eremben dul a bosszu
S méltó harag heve;
E vakmerőknek vére
Engedd hogy hüsse le.

Jézus. Bosszud ne állj, szeressed
Felebarátodat;
Bocsáss meg ellenednek:
Én így oktattalak.

Szeráf. Hallgasd, ember, s csodálgjad:
Csak Isten ajka ád
Parancsot, ily magasztost,
A szeretet tanát.

Jézus. Halld, ember, a parancsot,
Szeráf. A mely üdvödre lesz:
Szeressed, a ki gyűlöl —
Az Ur tetszése ez.

Péter. Eremben dul a bosszu . . . —

Poroszlók kara. El vele, a bűntevővel,
El hamar, ne késsetek,
Hogy bírái a fejére
Hozzanak ítéletet.

Tanítványok kara. Ó miatta mireánk is
Zaklatás vár és harag:
Mégkötozve minket is majd
Kinhalálra vonszanak.

Poroszlók kara. El vele, a bűntevővel . . .

Jézus. Véget ér majd szenvedésem;
A megváltás díjja ez;
És a bűnek és halálnak
A hatalma oda lesz.

Poroszlók kara. El hamar a bűntevővel . . .

Tanítványok kara. Ó miatta zaklatás vár . . .

Angyalok kara. Zeng a hála, zeng a földön,
Száll az égbe hó ima;
Dicséret zeng mindörökkön
Néked, Isten szent fia.

V. F.

Állatbiztosítás és mezőgazdaság.

Az állatbiztosítás rég nélkülözött szüksége a magyar mezőgazdaságnak. Ezelőtt húsz esztendővel „Orion” elnevezés alatt külön biztosító részvénytársaság alakult az állatbiztosítás céljaira s bár e társaság minden erejét megfeszítette, hogy létezését biztosítsa, alig pár év elteltével mégis megbukott a magyar közöny következtében.

Mert még abban az időben a mezőgazdák nem sokat törődtek marhaállományaikkal; de nem sokat törődtek a mezőgazdasági kultúra egyéb eszközeivel sem. Az idő intó szavának kellett beleszólni a rozoga gazdálkodásukba, a tapasztalat eme nagy mesterének, a mely nem tührette immár tovább, hogy a magyar anyaföldnek és termő ereje végképen meglazuljon, elzüllödjék a magyarság és a magyar állam legnagyobb vesztére, hárányára és kárára.

Az impulzust az állatbiztosításra vonatkozó törvényjavaslat ez adta meg s azért a földmivelési miniszternek az állatbiztosításra vonatkozó törvényjavaslatát nemcsak nemzetgazdasági, de hazafias szempontból is örömmel üdvözölheti minden földmivelő mezőgazda, a kinek a saját érdekén felül a nagy magyar nemzet érdeke is a szívében fekszik.

Odáig jutottunk, hogy ha nem gonoszkodunk marhaállományunk köteles biztonságáról, a mezei gazdálkodás legfőbb tényezője vesz ki, vagy legalább annak száma annyira meg fog fogyni, hogy munkához való hathatós segítségünkhöz csak nagy nehezen juthatunk majd, vagy igen drága pénzért és áldozatok árán. Mert ha marhaállományunk jövőjéről nem gondoskodunk, a mezei munkának, a földmivelésnek a költségeit nem is a kézi napszám fogja ezután megdrágitani, hanem az igás állat beszerzésének tetemes költségei, melyeket az igavonó értékének hullámszámai és szapora elhullása vagy betegedése megkövetel.

Hogy a mezőgazdasággal foglalkozó gazdáink egy része ezt a körülményt még ezideig nem igen értette meg vagy, reá nem is gondolt, ez a körülmény a gazdasági talajmivelő eszközökben előállott rohamos fejlődésben találja magyarázatát, mely száz és száz százaléknyi erő és munkamegtakarítás segítségével jött szolgáltatára a földet munkáló népeknek.

A mezőgazdaság, a talajmészesítés körében kétségkívül korszakot alkotó fordulatot idéztek elő a földmivelés céljait szolgáló mezőgazdasági gépek és eszközök terén mutatkozó találmányok sorozata és a gépek szerkezetében beállott újítások és javítások.

A gazda ma kevesebb nyers erő alkalmazása mellett több munkát produkálhat, mint azelőtt kétfennyivel. Azelőtt a drága angol gépek nagyobb befektetéseket igényeltek, mert ugyiszólva ki volt zárva a konkurrenzia; a mióta azonban hazánkban a gazdasági gépek gyártása olyan lendületet nyert, hogy ezen gyáripár ma már első helyre küzdötte föl magát s az ipar ezen fellendülésének hatása alatt a külföldi gyártmányok kiszorítása mellett a gazda azt az előnyt is élvezheti, hogy a magyar piacra került magyar gépeket közvetlen forrásból, saját igényeinek megfelelően szeresheti be, olyant például, minőt az „Első magyar gazdasági gépgyár” produkál, mely olcsóbb is és szerkezetében a hazai gazdasági viszonyoknak legjobban megfelel, azóta a gazda helyzete, de főleg eme gyáripárunk is, ezáltal, hogy az „Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat” olcsóbb és minőségileg is előnyösebb gyártmányaival a külföldi drágább portékat kiszorította, tetemesen javult.

Hogy az agrikulturna állapota a mai gazdának tetemes előnyököt biztosíthat, csak rá kell mutatnunk a kolozsvári gazdasági egyesület titkári hivatala által kiállított ama bizonyítványra, hogy az említett magyar gazdasági gépgyár legújabb szerkezetű pótszalmarázóval ellátott oesplógépeivel megejtett próbacséplés eredményeképp kitünt, hogy a kieséptelt kalaszokban szem egyáltalán nem marad s a gabona teljesen piacképes.

A mezőgazdaságban a gépek a gazda nélkülözhetetlen munkatársainak tekintendők és minél jobb fajta gépekkel rendelkezik a gazda, munkája annál olcsóbbá válik s e szerint annál több hasznót produkálhat. Az állattenyésztés, vagy az állat megbeszülése a gazdaságban a termés fluktuációjában mutatkozó különbségnek kiegyenlítő eszköze.

A gazdának a gazdaságában levő állatok biztonságának és egészségének megőrzését fontos kötelességének kell tartania, a minthogy fontos kötelessége minden jó gazdának, gazdaságát a modern technika gazdasági gépeivel felszerelni, mert egészséges jó gazdálkodás e két tényező nélkül nem képzelhető.

K. A.

gyelmek, —
tők Círnek
ki a mag
vállal. P
közöl.

Dr. MAGY

Hen
Zürichbe
lit fekete,
11 frt 65
és mintaz
és 2000 k
küldetnek
5 kros be

5, 10,
40 kil
ólmazá

5, 10,

bármir
ARV

ÜGYELJENEK A JEGYRE

— Gazdák és gazdasszonyok figyelmébe. Gazdasági vetemény és virág magvak, — kizárólagosan valódi erfurti — kaphatók Cirner J. József kereskedésében Nagy-Enyeden, ki a magvak jóságáért és valódiságáért kezességet vállal. Postai megrendeléseket legpontosabban eszközöl.

Szerkesztőség :
Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.
Kiadó: CIRNER J. JÓZSEF.

Henneberg G. (es kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben, privátmegrendelőknek lakására közvetlenül szállít fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krtig postabér és vámmentesen, sima, esikós, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és árnyalatban). Mintak postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (1)

KOSSUTH LAJOS
UJABB ARCZKÉPE,
KOSSUTH LAJOS
ÉRMEI

a leghűbb eredeti rajz után készítve,
diszes kivitelben olcsón kapható

Cirner J. József

papírnagykereskedésében és

Baldi Károly

könyvkereskedésében Nagy-Enyeden.

Vidékről jövő rendelmenyeket fenti
cégek gyorsan teljesítenek.

Lóheremag

5, 10, 25, 50 kilós zsákokban.

Komócsinfűmag

40 kilós zsákokban, — mindkettő államilag
ólmzárolva.

Répamag

5, 10, 25, 50 kilós zsákokban. 3—5.

Vetőburgonya

bármint mennyiségű, kapható GROS TELEKI
ARVED drassói uradalmában u. p. Koneza.

LE GRIFFON
Valódi Francia papír

Ugyeljenek a jegyre

ÖVAKODJANAK MINDEN UTANZASTOL.

a legjobb
A LEGERESETEBB
az egészségnek leghasznosabb
SZIVARKA PAPIR

KOSSUTH LAJOS ÉLETRAJZA ÉS HALÁLA

Ára 30 krajczár.

Kapható: BALDI KÁROLY és CIRNER J. JÓZSEF papírkereskedőknél
Nagy-Enyeden. 1—2

UJ LISZTRAKTÁR.

Van szerencsém tudatni a helybeli és vidéki n. é. fogyasztó közönséggel, hogy a helyi piacon, az új leányiskola épületében

LISZT-RAKTÁRT

rendeztem be és megnyitottam.

Raktáram berendezésénél szem előtt tartottam a n. é. fogyasztó közönség érdekeit, a mennyiben raktáramat a legelső rangú gyárak

legjobb minőségű

gyártmányaival láttam el.

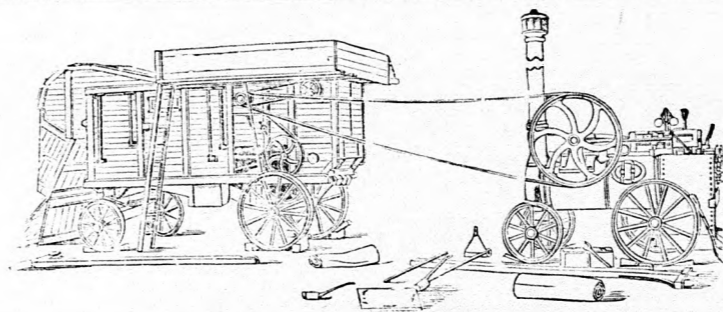
Raktáramban az ezen üzletághoz tartozók vannak, u. m. liszt, derceze, korpa, dara-, rizs-, gyöngy- és köleskása, valamint mindennemű tészta-árak, élesztő és szappan állanak a n. é. fogyasztó közönség rendelkezésére a legjobb minőségben és a legjutányosabb árak mellett.

Pontos és szolid eljárásomról eleve biztosíthatom a n. é. közönséget, kérve szívélyes támogatását, vagyok

kész szolgálja

JAKAB MÁTYÁS.

Összes gazdasági gépek
elsőrangú minőségben.

saját hazai gyártmány

Kedvező feltételek!
GŐZCSÉPLŐGÉPEK

Legjutányosabb árak!

Részletek levélben:
GAZDASÁGI
GÉPGYÁR,
BUDAPEST.

ELSŐ MAGYAR

GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSULAT.

Gyártelep: KÜLSŐ VÁCI-UT 7.

5—10

Tisztelt háziasszonyok!
Nem szükséges többé kész harisnyát venni!!!

Értsek csak egyszerűen a jó minőségű gyapotot, bármilyen szín és vastagságban megvásárolni, minta-harisnyával felszerelni és a

nagy-enyedi kir. orsz. fegyintézet

Harisnyakötő-Gyár Intézőségének

bérmentve beküldeni, hol az a legrövidebb idő alatt a következő jutányos áron feldolgoztatik:

1 pár női térdharisnya kötés 20 kr. || 1 pár férfi köz. harisnyaköt. 13 kr.
1 pár női közöns. harisnyák. 15 kr. || 1 pár (gyermek) harisnyaköt. 10—12 kr.

1 pár harisnyafejelés általában 10 kr.

A nadlis- (patent) kötés az árakat páronként 2—5 krajczárral emeli.

A nagy-enyedi kir. orsz. fegyintézet

Harisnyakötő-Gyár Intézősége.

6—12

1025-894 sz.
tkvi.

HIRDETMEY.

Gabud község telekkönyve, birtokszabályozás folytán az 1869. évi 2579 számú szabályrendeletre képest — átalakították — és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cz.-ben szabályozott eljárás, a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatban pótlólag fogantatottatik.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1894. évi április hó 23-án** fog kezdődni.

Emelölvá felhívattak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi tkvi végleges átalakítása után a téves átvezetéstől eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, kik a tkvi-nyelvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság küldöttje előtt a kitűzött határon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi be-belezésre alkalmas okirataik nincsenek hogy az átírásra az 1886. XXIX. t. cz. 15-18 és az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy odahassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére enge-

délyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az úton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek. és

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve vagy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztésével végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

A kir. járásbíróság mint tkvi hatóság.
Nagy-Enyed, 1894. márczius 10-én.

Csernátóni Vajda Péter,
járásbíró.

3-3.

Jobb és olcsóbb minden másnál

a többször díjazott

Gáspár-féle OJTO-VIASZ,

hidegen foly. jól tapad; faszéket gyorsan gyógyít. **Rózsák, gyümölcsfák, szőlők** ojtására páratlan minőségű, a megeredést kétszeres százalékban biztosítja. A felkenés után gyorsan szárad, rendkívül szaporaságánál fogva az elért eredményekhez képest a költségeket tetemesen lecsökkenti. 50 grammos doboz 18 kr., 80 grammos doboz 30 kr., 150 grammos doboz 40 kr., 300 grammos doboz 65 kr.

Kizárólagos raktár

Bisztritsány Lajos

tő- és fióküzletében

Nagy-Enyeden.

3-3.

A mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozom ezennel, hogy az általam építettett

Metropole szállodát

Budapest, Kerepesi-út 58. sz.

saját kezelésembe vettem át.

Ezen I-ső rangú szálloda, a legújabb kor igényeinek megfelelő kényelemmel van be rendezve, és gyönyörű fekvése által Budapest legélénkebb helyén tünik ki, azonkívül **központi fűtéssel, felvonó-gép (Lift), villamos világítás és fürdőekkel** el van látva és **kitünő étteremmel és kávéházzal** bir.

Kiszolgálás és világítás nem számíttatik fel.

Támaszkodva hosszú éveken át szerzett tapasztalataimra, főtörekvésem lesz minden tekintetben az utazó közönség megelégedését kiérdemelni és kérem az eddig irántam tanúsított bizalmat ezen új vállalatomra átruházni.

Kitünő tisztelettel

Petanovits József

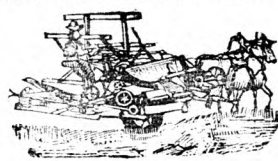
szálloda-tulajdonos.

2-3

Máriaczei Gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak gyomor bajánál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes lázi és népszerű. A gyomorbetegségek tünetei: étvágytalanság, gyomor engesség, bírók, fehérek, felújítás, savanyú fehérség, hasmenés, gyomorfégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, székülés. Hatásos gyógyszernek bizonyult: fejéjésáát, a megnyúlóban ez a gyomortól származott, gyomortulajdonosnál élelkekkel és italokkal, gúszták, májbejók és hamorrhoitá ná. Emellett bajoknál a **Máriaczei gyomorcsépek** évek óta kitünően bizonyultak, a mit sziz meg sziz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg á a 70 kr. Magyarországi raktár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király utca 12 sz. A vedjegyet és aláírást tisztelesen tessék megtekinteni! Csak oly csépeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a keszítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”. A **Máriaczei gyomorcsépek** valódiságát lodian kaphatók.

Kovács József gyógyszerésznél Nagy-Enyeden.
Schieszl Károly gyógyszerésznél Balázsfalván.
Wolf G. és fia gyógyszerészeknél 5-43 Tordán.

MC. CORMICK

Fűkaszálo és aratógépek

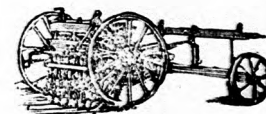
a legjobbak a világon. Kitüntetve minden kiállításon.

PETROLEUMMOTOROK,

gőz és járgánycséplőgépek, ekék, boronák, rosták, trieurök, sorvető-gépek, kézivetőgépek, kukorica-morzsolók, szecska és répavágók, daráló-gépek, malmok, ugy mint mindentéle gépek, szerszámok és eszközök a gazdaság számára legjobban és legolcsóbban kapható:

MÜLLER és WEISZ-nál

BUDAPESTEN, Váci-körút 76. a nyugoti pálya-udvar közelében.

4-12

ÉRTESETÉS!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására adni, hogy

férfi ruha raktáramat

a tavaszi idényre **női confectioval** bővíttem meg és pedig **eső köpenyek, kabátkák, (zsakette) divat gallérok (pelerine) és mantille (köpkek) minden színben, kitünő minőség és nagy választékban s feltünő olcsó árban.** Egyidejűleg tudatom a n. é. közönséggel, hogy kész

női felöltő raktáramat

csakis a legújabb **bécsi divat szerint** vezettem be. — Egyszersmind jelezni kívánom, hogy **férfi ruha raktáramban** is nagy mérvű változás állt be, mivel egy üzlettel felhagyott gyáros, raktára egy részét, fél árban volt szerencsém megvásárolhatni, a mit eddig **soha nem létezett olcsó árban fogok árusítani.**

Megrendeléseket bármimemű felöltőkre elfogadok és leggyorsabban eszközölök.

Illó tisztelettel

Gergelyi István.

Tessék csak mindig

2-10

„ZACHERLIN“-T

kérni, az a legbiztosabb és legjobb rovarpusztító szer, mivel az **minden rovarpusztító szer között a leghathatósabb.**

Nem szükséges dicsérni annak jószágát és hatását; eléggé bizonyítja azt a „Zacherlin“-nek nagy mennyiségben használása és óriási kiterjedésű híre és piacza, mely mindenütt ismeretes.

Pecsetelt üveget kell csak mindig kérni, melyen a „Zacherlin“ olvasható. **Minden más fajta szer csak értéktelen utánzat.**

Egy üveg ára 15, 30, 50 kr., 1 és 2 frt. A Zacherlin-öntöz 30 kr.

A „Zacherlin“ valódi minőségben kapható:

Nagy-Enyeden: Bisztritsány Lajos, Cirner J. József és Winkler János uraknál.

Abrudbányán: Molnár Árpád urnál.

Balázsfalván: Sinberger Salamon gyógyszerész, Schieszl Károly, Kleis testvérek és Heiskovitz Leopold uraknál.

Gyulafehérváron: Fröhlich Gyula, Szentgyörgy M. gyógyszerész, Jakabfy Albert és Nagy József uraknál.

Maros-Ujváron: Virág Tamás urnál.

